

Π.Α.Μ.Θ. 08.07.2025

Α. Π.: 232669/2187

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ
Ταχ. Δ/ση: Γ. Κακουλίδη 1 Κομοτηνή, 69132
Πληροφορίες: Μαίρη Κυτριώτη
Τηλ.: 2531352122, 2531352161
Email: mkyprioti@pamth.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Α.Π.:

Προς:

ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου
Υπεύθυνου Πράξης ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΠΑΣΣΟΥ

ΘΕΜΑ: 1η Τροποποίηση της Πράξης «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΦΑΝΑΡΙΟΥ-ΑΡΩΓΗΣ» με Κωδικό ΟΠΣ 5225330 στο «ΠΠΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ 2021-2025»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιφερειάρχης Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/07-06-10) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Τον ν. 3861/2010 «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια" και άλλες διατάξεις».
3. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (εσωματώση Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (Α 143).
4. Την με αρ. 2016/С262/01 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
5. Τον ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/Α/8-8-2016) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (Προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
6. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α 133).
7. Τον ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α 167).
8. Την υπ' αρ. 38/2020 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου «Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2021-2025» (Α 174).
9. Την υπ' αρ. 95189/14.09.2020 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Κατάρτιση και Υποβολή Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων (ΤΠΑ/ΠΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης προγραμματικής περιόδου 2021 - 2025» (Β 3961).
10. Την υπ' αρ. 62564/04.06.2021 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025» (Β' 2442) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
11. Την με αρ. πρωτ. 64957/10.6.2021 (Β' 2548) Υπουργική Απόφαση «Μεταφορά συνεχιζόμενων έργων εθνικού σκέλους ΠΔΕ 2021 στα Προγράμματα Ανάπτυξης του ΕΠΑ 2021-2025 και ρυθμίσεις χρονοδιαγράμματος έγκρισης των Προγραμμάτων», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
12. Το Π.Δ. 144/23.12.2010 (ΦΕΚ 237/Α/27.12.2010) Οργανισμός της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.
13. Την με αρ. πρωτ. 51550/17-2-2022 (ΦΕΚ1024/Β/4-3-2022) Απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης «Έγκριση τροποποίησης Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης».
14. Την υπ' αρ. 27/2023 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης με την οποία ανακηρύχθηκαν ο Περιφερειάρχης ΑΜΘ και οι Περιφερειακοί σύμβουλοι που εξελέγησαν στις εκλογές της 8-10-2023 και τις επαναληπτικές της 15-10-2023 και το από 17-12-2023 Πρακτικό Ορκωμοσίας των νέων περιφερειακών αρχών.
15. Την υπ' αρ. 141610/24.12.2021 απόφαση Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (ΦΕΚ 6316/Τεύχος Β/30.12.2021), με θέμα: «Έγκριση Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης προγραμματικής περιόδου 2021 – 2025».

16. Την υπ' αρ. 113126/7515/01.11.2022 απόφαση του ΥΠΕΝ για την «Περιβαλλοντική έγκριση του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2021-2025».
17. Την υπ' αρ. 256/2021 (ΑΔΑ: ΩΥΝΕ7ΛΒ-ΝΒ68) απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, σύμφωνα με την οποία αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΠΑ Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης είναι η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης.
18. Την υπ' αρ. 354981/2982/16.11.2023 (ΑΔΑ: 9ΨΤΚ7ΛΒ-6Ω6) ανακοίνωση πρόθεσης χρηματοδότησης με Α/Α ΟΠΣ 7432 και με τίτλο «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΦΑΝΑΡΙΟΥ-ΑΡΩΓΗΣ» στον άξονα 4.8 του ΠΠΑ της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης.
19. Το με ID 486316 Τεχνικό Δελτίο Πράξης και των συνημμένων σε αυτό εγγράφων της πράξης με τίτλο «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΦΑΝΑΡΙΟΥ-ΑΡΩΓΗΣ» (κωδ. ΟΠΣ 5225330), του δικαιούχου ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ.
20. Το αποτέλεσμα αξιολόγησης, όπως αυτό καταγράφεται στα έγγραφα τεκμηρίωσης και θετικής αξιολόγησης της πρότασης και ειδικότερα στη Λίστα ελέγχου πληρότητας και επιλεξιμότητας της πρότασης και στο Φύλλο Αξιολόγησης της Πράξης, τα οποία αποτυπώνονται στο ΟΠΣ.
21. Την υπ' αριθ. πρωτ. 21791/176/21.01.2025 (ΑΔΑ: 6Υ7Ν7ΛΒ-ΑΞΒ) Απόφαση Ένταξης της Πράξης «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΦΑΝΑΡΙΟΥ-ΑΡΩΓΗΣ» με Κωδικό ΟΠΣ 5225330 στο «ΠΠΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ –ΘΡΑΚΗΣ 2021-2025».
22. Το με ID 523444 Τεχνικό Δελτίο Πράξης και των συνημμένων σε αυτό εγγράφων της πράξης με τίτλο «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΦΑΝΑΡΙΟΥ-ΑΡΩΓΗΣ» (κωδ. ΟΠΣ 5225330) έκδοση 2.0, του δικαιούχου ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ.

Η ανάληψη Νομικής Δέσμευσης (Νο.Δε.) πρέπει να ολοκληρωθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 2025, διαφορετικά θα ακολουθηθούν οδηγίες από την Δι.Δι.επ για την μεταφορά έργων στην νέα προγραμματική περίοδο του ΕΠΑ.

Αποφασίζει

την 1η Τροποποίηση της Πράξης «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΦΑΝΑΡΙΟΥ-ΑΡΩΓΗΣ» με Κωδικό ΟΠΣ 5225330 στο «ΠΠΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ 2021-2025» και στον Άξονα Προτεραιότητας «Οδική ασφάλεια»

Η Πράξη χρηματοδοτείται από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ).

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ

1.Κωδικός Πράξης/MIS (ΟΠΣ):	5225330
2.Δικαιούχος:	ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
3.Κωδικός Δικαιούχου:	40142046
4.Φυσικό αντικείμενο της πράξης:	Το έργο αφορά παρεμβάσεις για την Βελίωση Βατότητας και οδικής ασφάλειας σε υφιστάμενη αμμοχαλικοστρωμένη παραλίμνια οδό της Λιμνοθάλασσας Ξηρολίμνης στον οικισμό Φαναρίου. Το έργο που προβλέπεται να κατασκευασθεί αφορά σε παρέμβαση σε παραλίμνια οδό της Λιμνοθάλασσας Ξηρολίμνης στον οικισμό Φαναρίου του δήμου Κομοτηνής σε μήκος 1.000 μέτρων και περιλαμβάνει τα παρακάτω: -Εκσκαφή προς διαμόρφωση σκάφης οδοστρώματος. -Διαμόρφωση τάφρου απορροής ομβρίων υδάτων. -Κατασκευή τεχνικών έργων διευθέτησης ομβρίων υδάτων, από οπλισμένο σκυρόδεμα. -Κατασκευή υπόβασης οδοστρώσας από θραυστά αδρανή υλικά σταθεροποιημένου τύπου, 2 στρώσεων μετά συμπτυκνώσεως, πάχους έκαστης 0,10cm, συνολικού πάχους 0,20 cm. -Κατασκευή βάσης οδοστρώσας από θραυστά αδρανή υλικά σταθεροποιημένου τύπου, 2 στρώσεων μετά συμπτυκνώσεως, πάχους έκαστης 0,10cm, συνολικού πάχους 0,20 cm. -Τοποθέτηση σήμανσης οδού
5. Παραδοτέα πράξης:	Θα παραδοθούν 1.000 μέτρα βελτιωμένης ως προς την βατότητα και την ασφάλεια οδών του δήμου Κομοτηνής.

6. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ				
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
03402	Ενέργειες οδικής ασφάλειας	Αριθμός	Δεν εφαρμόζεται	1,00

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	
7. Η ημερομηνία έναρξης της Πράξης ορίζεται η 03/03/2025.	
8. Η ημερομηνία λήξης της Πράξης ορίζεται η 02/03/2027. Η προθεσμία επιλεξιμότητας δαπανών για το ΕΠΑ 2021-2025 είναι η 31/12/2025.	
10. Η ανάληψη της νομικής δέσμευσης όλων των υποέργων της πράξης πραγματοποιείται έως. 31/12/2025	

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ
Τροποποίηση φυσικού και οικονομικού αντικείμενου λόγω συμμόρφωσης με περιβαλλοντικές προδιαγραφές.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (ΠΔΕ)	150.000,00
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ και ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΠΔΕ	0,00
ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	0,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	150.000,00
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΑΞΗΣ ΕΠΑ	150.000,00

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

14. Η δημόσια δαπάνη της πράξης που προτείνεται για εγγραφή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων **ανέρχεται σε 150.000,00 €**

Η δημόσια δαπάνη της πράξης επιμερίζεται ως ακολούθως:

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝ/ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΑΝ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ					
ΚΩΔ. ΣΑ	ΚΩΔ. ΠΡΑΞΗΣ ΣΑ (ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΥ)*	ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΣ (που συνεχίζει να πληρώνει την πράξη)	ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΣ Π/Υ	ΣΥΝΟΛΟ Π/Υ
ΝΠ431	2025ΝΠ43100000		ΝΑΙ	0,00	150.000,00

* Ο κωδικός εναρίθμου τίθεται σε ισχύ μετά την έγκριση της ΣΑ από τον Υπουργό.

15. Το επιλέξιμο ποσό της δημόσιας δαπάνης, το οποίο προτείνεται για εγγραφή στο ΕΠΑ ανέρχεται σε **150.000,00 €**.

Γ. ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο δικαιούχος υποχρεούται να τηρήσει τους όρους της απόφασης ένταξης και να υλοποιήσει την πράξη, σύμφωνα με τους όρους και τον χρονικό προγραμματισμό αυτής, καθώς και να τηρήσει τις υποχρεώσεις που παρατίθενται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ένταξης.

Σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης, η ΔΑ / ο ΕΦ επανεξετάζει την πράξη και μπορεί να προβεί στην ανάκληση της απόφασης ένταξής της.

Περιφερειάρχης Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης

Χριστόδουλος Τοψίδης

—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΦΑΝΑΡΙΟΥ-ΑΡΩΓΗΣ» αναλαμβάνει την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

Να τηρεί την Εθνική και Ενωσιακή Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αιφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και εκτέλεσης των υποέργων της πράξης.
Η νομική δέσμευση των υποέργων αναλαμβάνεται εντός της προθεσμίας που ορίζει η Υπηρεσία Διαχείρισης (ΥΔ) στην απόφαση ένταξης. Η ΥΔ μπορεί – τροποποιώντας την απόφαση ένταξης – να παρατείνει την προθεσμία ανάληψης νομικής δέσμευσης των υποέργων. Σε κάθε περίπτωση, η συνολική διάρκεια της προθεσμίας δεν υπερβαίνει τους 18μήνες από την αρχική ένταξη της πράξης σε Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ).
Εύλογη παράταση ανάληψης νομικής δέσμευσης για υποέργο/α πλέον του 18μηνου από την αρχική ένταξη της πράξης στο ΠΑ δύναται να δοθεί κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης της ΥΔ και έγκρισης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π). Η αιτιολογημένη έκθεση της ΥΔ υποβάλλεται στη ΔιΔιΕΠ το αργότερο δύο (2) μήνες πριν την παρέλευση του 18μηνου.
Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κανένα υποέργο της πράξης εντός του 18μηνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μηνου, ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης της πράξης.
Σε περίπτωση που δεν έχει γίνει ανάληψη νομικής δέσμευσης για κάποιο/α από τα υποέργα της πράξης εντός του 18μηνου ή της τυχόν παράτασης πλέον του 18μηνου, τροποποιείται υποχρεωτικά η Απόφαση Ένταξης της πράξης περιλαμβάνοντας μόνο τα υποέργα για τα οποία έγινε εμπρόθεσμα η ανάληψη νομικής δέσμευσης.
- (ii) Να διασφαλίζει τη λειτουργικότητα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με τον φορέα υλοποίησης αυτής.
- (iii) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος του ΕΠΑ (ΠΣ ΕΠΑ) σχετικά με την πορεία της πράξης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της, ειδικότερα δε τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου αυτού.
- (iv) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και την πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΠΣ ΕΠΑ.
- (v) Να ενημερώνει έγκαιρα την ΥΔ του ΠΑ σχετικά με υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΠΑ.
- (vi) Να παρακολουθεί τους δείκτες της πράξης.
- (vii) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, που θα εξασφαλίζουν τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (viii) Στις περιπτώσεις των πράξεων με έμμεσες πληρωμές - επιχορηγήσεις ειδικών ταμείων/λογαριασμών και Νομικών Προσώπων, να καταγράφει τις δαπάνες της πράξης στο σύστημα του φορέα και να είναι άμεσα διαθέσιμες σε περίπτωση που ζητηθούν από την ΥΔ.
- (ix) Για πράξεις για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων για τους ωφελούμενους (microdata), ο δικαιούχος υποχρεούται, επιπλέον, να εφαρμόσει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διαβίβαση των δεδομένων, όπως περιγράφονται στους Ειδικούς Όρους.

3. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

1. Να τηρεί καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο υπέχει σχετική υποχρέωση από το θεσμικό πλαίσιο όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης και να τα θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της ΥΔ, της Δι.Δι.Ε.Π., των ad hoc ελεγκτικών οργάνων και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων.
2. Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα τόσο στην έδρα του όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο αφορά στην εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των έργων του ΠΑ που δημοσιοποιεί η ΥΔ και σε δράσεις δημοσιότητας/επικοινωνίας που υλοποιεί η Δι.Δι.Ε.Π.
- (ii) Να λαμβάνει τα προβλεπόμενα στην πρόσκληση μέτρα δημοσιότητας.

5. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο έργου με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Για τις ανάγκες του ΕΠΑ, στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους για διάστημα τριών (3) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου του έτους υποβολής της τελικής δαπάνης της ολοκληρωμένης πράξης. Για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων το ανωτέρω χρονικό διάστημα ορίζεται στα δέκα (10) έτη και συνοδεύεται από τις ενδεδειγμένες δράσεις δημοσιότητας και διαθεσιμότητας. Η ΥΔ ενημερώνει τον δικαιούχο για το χρονικό διάστημα διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης. Η ανωτέρω χρονική περίοδος διακόπτεται είτε στην περίπτωση διαδικασιών ενώπιον Δικαστηρίων ή διαιτητικών διαδικασιών είτε κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αίτησης της ΥΔ ή της Δι.Δι.Ε.Π. Αφότου περατωθεί η διακοπή, τίθεται σε ισχύ επανέναρξη της ανωτέρω χρονικής περιόδου. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό μορφή πρωτοτύπων ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτοτύπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑ το αργότερο με την υποβολή της πρώτης Δαπάνης το έντυπο Δ1 Ε3 «Κατάσταση τήρησης φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή τήρησής τους.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή από την ΥΔ του ΠΑ.
- (iv) Να τηρεί τις μακροχρόνιες δεσμεύσεις, όπου προβλέπονται, για πράξεις υποδομής ή παραγωγικής επένδυσης και για το διάστημα που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.
Η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων δύναται να επιβεβαιώνεται από την ΥΔ.

6. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ